

Vizsgálatok 1982-ben

A megyei NEB ülése

Tegnap, szerdán délelőtt ülést tartott a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság. Ezúttal nem vizsgálati tapasztalatokat összegezték a népi ellenőrök, hanem idejellenőrzési tervüket, munka-programjukat állították össze. Két országos vizsgálatban vesznek részt az idén a megyei NEB munkabizottságai: a sikeresen lezárt kutatások-fejlesztések gyakorlati hasznosításáról, az állampolgárok ügyeinek munkaidőn kívüli intézéséről gyűjtik össze a tapasztalatokat. Megyei kezdeményezésű alapvizsgálat lesz a kisvállalkozásokkal, s az iparvállalatok anyaggazdálkodásával kapcsolatos elemzés, a lakossági közérdekű bejelentések, panaszok és javaslatok sorát pedig utóvizsgálat formájában követik nyomon a népi ellenőrök. Tájékoztatást kérnek majd a mezőgazdasági termelőszövetkezetek belső ellenőrzésének helyzetéről, s az idén is folyamatosan figyelemmel kísérik a munkaerő-gazdálkodás és a lakosság áruellátásának alakulását.

A tegnapi ülésen a megyei NEB tagjai jóváhagyták a Szeged megyei városi és járási, valamint a Szentés városi-járási Népi Ellenőrzési Bizottság idejellenőrzési tervét, s tájékoztattak a hódmezővásárhelyi, makói és csongrádi NEB-ek 1982-es tervfeladatairól.

Rajvezető osztályfőnökök

Tegnap, szerdán tartotta sikeresen építene be az soros ülését a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság. Hozzáértő munkájuk eredményeként sok szegedi uttorócsapatnál már jól működik az önkormányzati rendszer (például a Gagarin-, a Zalka Máté iskolában): a gyerekek maguk végzik a szervezési, tervezési, az ellenőrző, értékelő feladatokat, a pedagógus csak ötleteket, javaslatokat ad.

Az uttorócsapatok honvédelmi tevékenységének tapasztalatairól Dudás József szakbizottságvezető számolt be. Váriné Ferró Mária megyei uttorócsapatok az elnökség ezévi költségvetéséről adott tájékoztatót. A szegedi járási uttorócsapatok a közelmúltban, Kisteleken megtartott járási tudományos-technikai uttorócsapatok tapasztalatait vitatta meg Zelei Jánosné szakbizottság-vezető előterjesztésében. Megbeszélést a tavaszi rendezvények előkészítéséből adódó feladatokat is.

Május 23-tól

Menetrend-változások

Nemzetközi megállapodás alapján ebben az évben a szokásosnál egy héttel előbb, vagyis, május utolsó előtti vasárnapján lép életbe a vonat- és az autóbusszközlekedésben az új, 1982-83-as menetrend.

Az ötnapos munkahét bevezetése igen sok gondot okozott a menetrendek előkészítésében. A vasúti vonalain közlekedő 2400 személyvonat mintegy 70 százaléka érintett az ingázók szállítási feladataiban, ebben a forgalomban pedig különösen sokat változtak, illetve változnak az utazási igények. A MÁV az idén már többször módosította menetrendjét, de — mivel a megyei tanácsok még nem mindenhol egyeztettek az érdekelt vállalatok utazási igényeit — eddig nem sikerült végleges megoldást találni. Az eddigi felmérések alapul véve a 120 ezer példányban megjelenő új menetrend-könyvben több mint három és fél száz személyvonat megváltozott menetrendje szerepel majd.

Az új autóbussz-menetrend úgy készült el, mintha már mindenhol — az iskolákban is — az új munkarend szerint dolgoznának. Újdonság lesz, hogy a belső járatokat tartalmazó első három kötethez most nem egy összesített térképet készítenek, hanem gépöntvényként mellékelnek — a Pest megyei kötethez négy, a dunántúlihoz 19, a kelet-magyarországi kötethez pedig 22 — térképet.

A megváltozott munkarend új jelölési rendszert is szükségessé tett, éppen ezért olyan egyszemélyes jelrendszert dolgoztak ki, mely alapján az utasok pontos információhoz jutnak. A menetrendváltással egyidejűleg a Volán 64. oldalas tájékoztató füzetet ad ki, melyből a hétfői járatok útvonalain levő programokról, idegenforgalmi látnivalókról szerezhetnek tudomást az érdeklődők.

új film

Újra szól a hatlövétű

Szines, szinkronizált amerikai film. Írta: Leon Uris. Fényképezte: Charles Lang. Zene: Dimitri Tiomkin. Rendezte: John Sturges. Főbb szereplők: Burt Lancaster, Kirk Douglas, Jo van Fleet, Rhonda Fleming.

Persze, hogy újra szól. Már hogye szólna, hiszen western hatlövétű Coltok, Winchesterek, szőke Maryk és kék szemű, kemény, de emberséges, magányos hősök nélkül teljességgel elképzelhetetlen. A további kellek ezúttal legalább ilyen tökéletesen megtalálhatók, ráadásul nagy sztárok is, mint Burt Lancaster és Kirk Douglas. Rejtély, hogy ennyi western közül (mi, megkészt magyar nézők, csak az utóbbi nyolc-tíz évben részesültünk belőlük), amennyit láthattunk, miért oly megdöbbentően kevés az akárcsak viszonylag is eredeti darab. Talán csupán a McKenna aránya, meg a tévében Humphrey Bogart jóvoltából nemrég vetített A Sierra Madre kincse tekintetből kivételnek. S még nagyobb baj, hogy idestova már a múlt századi amerikai történelem legapróbb részleteiből is western-TIT-tanfolyamokat kapunk, miközben ifjúságunk jelentős része elképesztő tájékozatlansággal tévelyeg a közelmúlt magyar történelmében.

John Sturges filmje is állítólag megtörtént esetet dolgoz föl, de ki törődne ilyen történelmi apróságokkal, ha —

legalább az úgy-ahogy elfogadható westerntradíciók jegyében tenné. Am a dallás Wyatt serif és a nagy önpusztító valamikori fogorvos, a filmet végigwhiskyző, -kártázó és -köhögő Hallyday doktor, no meg köréjük csapódott pajkos hölgyismerőseik történetekké oly unalmas, oly bántóan melodramatikus fordulatokkal agyonzsúfoltt, afféle vadnyugati csirízként annyira elnyújtott és egyáltalán: olyan rettenetesen rossz, hogy az ember idővel kínjában már jobban köhög, mint szegény Hallyday doktor. (Hiába, a mozi ártalmait sokféleképpen.)

S ha még legalább az a fránya hatlövétű eleget szólna! Hiszen a legrosszabb western is annyira-amennyire elviselhető, ha sivatagban a golyók, megriadt lovak nyírtak, zordon fickók zuhannak el bőven megöntözve paradicsomlével, egy szóval: ha történik legalább valami. Itt már ilyesmiben sem lehet sok részünk. Felvonul a teljes amerikai morálarzenál jobb sorsra érdemes kisöccsöt a család szentségén át a kemény, vagány módra rideg, ám mégis konokul következetes segítségnyújtás oly férfias megnyilvánulásai. Olyan riasztóan lapos dialógusok és beállítások segítségével, melyek révén akár határára is nyújtható lenne a (fére)mű, melynek láttán rémálmainkban fel is sejjik ilyesmi. de hál' istennek, jó két óra múlva vége van. (Ha még oly nehezen is.) A nevezetes

kollektív pisztolypárba, amely az eredeti címben is szerepel, csak a legvégén, röpké néhány percig részlet bennünket a mozgalmasság viszonylagos örömeiben. Igaz, itt aztán majdnem mindenki meghal, kivéve főhőseinket, de azért sejtethető: az elegánsan cinikus Hallyday doktor előbb-utóbb csak halálra köhög magát, az lesz majd az igazi, a szomorú vég. Az ugyan nem derül ki, mitől is köhög ilyen rettenetesen szegény doki, de bevallom; azért sejttem. Túl sok westernt lélegezhettem be. Ajánlatos nekünk is kiváltani pár doboz Codeint.

Domonkos László

Vizsgáztak az anyaggazdálkodók

Anyaggazdálkodói és raktári tanfolyamot indított a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság megyei szervezete Szegeden. Januártól Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye 51 vállalatának dolgozója vett részt az előadásokon, amelyek célja, hogy a hallgatók a termeléshez legjobban igazodó raktározás és anyaggazdálkodás elméletét elsajátítsák.

Az országban egyedülálló tanfolyam hallgatói tegnap vizsgáztak először. Az országos szaktekintélyekből

A magánkereskedelem Szegeden

Hatékonyabb segítség szükséges

Elég nyilvánvaló: a magánkereskedelemnek az a célja, hogy segítse a lakosság ellátását olyan szakmákban és azokon a területeken, amelyekben és ahol az állami és a szövetkezeti kiskereskedelem hálózata még nem kielégítő, továbbá javítsa a kiszolgálás színvonalát, ösztönözzön az egészséges versengésre, tegye teljesebbé, színesebbé a kereskedelmi ellátást. Szegeden a legutóbbi évben jelentősen felgyorsult a magánkereskedelmi fejlődése. Társadalmi hasznossága — a szocialista szektor mellett — bebizonyosodott. Tevékenysége összhangban van a párt- és kormányhatározatokban megfogalmazott célokkal, a kereskedelempolitikai elvárásokkal, amelyek lényegét a párt XII. kongresszusa fejezte ki legteljesebben: „...a magánkereskedelmet a valóságos igényekkel összhangban kell fejleszteni”.

Szegeden a korábbi évek stagnáló létszámával szemben 1981-ben 63 új engedélyt adtak ki, amely — a 36 megszűntet is figyelembe véve — 27 kiskereskedelmi boltot eredményezett. Talán a számszerű növekedésnél is nagyobb jelentőségű azonban a minőségi változás, hiszen az engedélyt visszamondottak többsége idős, már csak szerény keresetek között működő kereskedő volt, míg az újak általában fiatalok, akik rugalmasan alkalmazkodnak az igényekhez. A szakmai összetétel is kedvező: több mint 30 kereskedő az alapellátást szolgálja. Jelenleg 21 szakmában 262 kiskereskedő tevékenykedik a városban, akiknek munkáját 187 családtag és 47 alkalmazott segíti. Mintegy 3 százalékat adják a város kiskereskedelmi forgalmának, körülbelül 200 millió forint értékben. Nagyon lényeges, hogy összforgalmuk közel kétharmada kisparaszoktól, illetve kistermelőktől származik. A helyi forrásokból beszerzett jó minőségű zöldséggel és gyümölcscsel, válogott baromfival kedveznek a lakosságnak, bővítik a választékot rövid-, kötött-, divatárúval.

Az új kerületekben — Rókuson, Tarjánban, Odeszszában, Északi városrészben — 69, a piacokon 93, a strandokon pedig 9 kereskedő működik. Rókuson az élelmiszer- és zöldség-gyümölcs ellátásról döntően, az Északi városrészben jelentős mértékben a magánkereskedők gondoskodnak. A strandokon az utóbbi években olcsó ételekkel — lángos, palacsinta, hurka-kolbász —, illetve zöldség- és gyümölcs-félékkel főleg magánkereskedők álltak a lakosság rendelkezésére. Sajnos, csúcsidőben és hétvégeken ők sem tudják megfelelő színvonalon kielégíteni az igényeket. Régebben is jelentős volt a magánkereskedők szerepe a hétfői ellátásban,

az ötnapos munkahétre való áttérés óta pedig még többet segítenek azzal, hogy az élelmiszerboltosok vasárnap is nyitva tartanak.

Az állami és szövetkezeti kiskboltok gazdálkodási rendjének módosítása mellett szükségessé vált a magánkereskedelem szélesítése, és a bérleti rendszer ki-terjesztése. A városi tanács kereskedelmi osztálya ezért elkészítette a VI. ötéves tervidőszakra szóló fejlesztési tervet. Ebből kitűnik, hogy továbbra is az alapellátást szolgáló szakmák fejlesztése a legfontosabb. A fejlesztési tervek megvalósítását azonban különféle problémák nehezítik. Ilyenek: az üzlethelyiségek hiánya, a magas bérleti, közterületi díjak és helypénzek. az új városrészekben pedig a kereskedelmi célra alkalmas helyiségek. A megüresedett üzlethelyiségeket nem kiskereskedőknek utalják ki, nem vagy szűkösen engedélyezik a korszerű pavilonok közterületi felállítását. A Marx téri piac területén — rendezésre hivatkozva — nem járulnak hozzá ahhoz, hogy a megszűnő helyett új engedélyeket adjanak ki.

Mindezeket figyelembe véve, így elsősorban a város peremterületeinek és csatlakozott községeinek a fejlesztésével lehet számolni. Szükség volna hatékonyabb segísége, a magánkereskedelem dinamikusabb fejlődése érdekében.

Kiállítási napló

FAJKA JÁNOS TÚZZO-MÁNCAIT a Képcsarnok Gulácsy Lajos Termében mutatja be. A nagykőrösi születésű alkotó mintegy tíz esztendeje foglalkozik tűzzománcok készítésével. Jórészt az ősi rekeszománc-technikával készített munkáit önálló kiállításokon és nemzetközi tárlatokon is bemutatta. A rekeszománcoknak külön érdekessége ad határozott vonalszerkezetet. Az ősi ékszerek, zománcbetétes dísz tárgyak hagyományából építkeznek Fajka táblaképi igényű munkássága is. A vörösréz szalagok rajzolata erőteljes szerkezetet, ugyanakkor vibráló vonaljelölteket kölcsönöz munkáinak. De néha önmaga ellen fordul, és a burjánzó-sorjázó motívumok öncélúaknak tűnnek. Festett-karcolt zománcok, pei festőbábok, oldottabbak.

Az anyag és a technika sajátosságából szinte törvényszerűen következik, hogy ezek a művek egyszerűen ünnepi hangulatot sugallnak, díszítő funkciójuk van: másrészt a technika meghatározza a képi fogalmazás lényegét is. Fajka János alkotásain két irányú tájékozódást figyelhetünk meg. Az ősi öröklött, jórészt geometrikus képépítő elemek

motívumok sokaságából konstruál, ha pedig mai gondolatait oldottabban kívánja megfogalmazni, akkor analízis, kiemelés, fölbontja az elképzelt kompozíciót. Ez az analitikus, illetve szintetikus módszer legjobb alkotásain össze is cseng. A témaválasztás, a technika típusalkotásra, jelképteremtésre is alkalmas. Ezen a ponton találkozunk a népművészet ritmusvilágával, az ismétlések, rímek iatikus lehetőségeivel, a balladisztikus hangvétellel vagy a formakincs elemek vidám variációs kínálatával.

FIATAL ALKOTÓK TELI TÁRLATÁT láthatjuk az érdeklődők március 7-ig Új-szegeden, a November 7. Művelődési Házban. A tavaly nyáron Mártélyon megrendezett XVI. országos ifjúsági képzőművész tábor húsz-egynéhány hallgatójának munkáiból rendeztek gondolatébresztő kiállítást. Egyre markánsabban mutatják be a tehetséges amatőr fiatalok azt a profilvál-

tásból következő eredmény-sort, mely erre a tárlatra is jellemző. Az ország különböző részeiből toborzott fiatalokat nem hagyja érintetlenül az alföldi táj, a mártélyi füzesek világa, a Tisza sajátos hangulata és a tanyák pusztuló sora, de igyekeznek túllépni a hagyományos másoláson, vagy az alföldi mestereket utánzó realista ábrázoláson. Ha egy tanyai anatómiát végzik ceruzával, tollal, ecsettel vagy éppen agyagban, mindinkább föllelhető a sajátos látásmód, a megfogalmazás egyéni jegye.

Külön színvonalat képvisel az immár profivá vált Sebestyén Sándor több kisbronzja és érme. Tarpataki Károly izgalmas szürrealis világa, Józsa Gábor rendkívül érzékenysége és magabiztossága. Juhász Márton felfokozott belső izzása és Varga György az ívelt formák játékára építő emlékműterve.

T. L.

Új mérettáblázat

Ugyanahhoz a magassághoz több bőség, ugyanahhoz a bőséghez több magasság — március 1-től már kaphatók lesznek az ennek megfelelő, új méretezésű alsó- és felsőkötöttöltalmok. sportruhák — jelentették be szerdán a Magyar Divat Intézetben megtartott sajtótájékoztatón.

Ezzel új állomáshoz érkezett a méretválaszték korszerűsítése, amelynek programját — az Ipari és a Belkereskedelmi Minisztérium megbízásából — a Magyar Divat Intézet szervezi és koordinálja, a gyártó és forgalmazó vállalatokkal együttműködésben. A méretválaszték bővítését mindenekelőtt az tette szükségessé, hogy jelentősen megváltoztak a lakosság testméretei.

A konfekcióiparban már korábban, a csecsemőruházatban pedig a múlt évben vezették be a testméreten alapuló méretezési rendszert, amely a tapasztalatok szerint bevált. A kötöttárú és sportruhák méretválasztékának kialakításakor is első-sorban ezt vették figyelembe: a testmagasságot, a mellbő-séget, a derék- és a csípő-kerületet centiméterekben mért értékkel jelölik. Női pulóverből például korábban ötféle méret volt kapható, a jövőben tízenegypulóvermé-retből rendelhet a kereskedelem. A férfingeknél a régi tizenegyet helyett az új méretválaszték huszonkét méretet kínál, az új méretezés 58 százalékos választék-bővülést jelentenek.